

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izjave vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četrt leta 1-50 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po nje, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udeležba „Klasičnega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroska cesta šte. 5, sprejemni kabinet, imerate in reklamacije. — Inzerate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 24 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala namazna“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka pettivrsta 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inzerati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštno proste.

Amerika proti Nemčiji.

Amerika je prekinila zveze z Nemčijo! To je najnovejša in najpomembnejša vest v svetovni politiki. Zgodilo se je to radi poostrenega podmorskega boja, s katerim je Nemčija in Avstrija zapretila svojim sovražnikom in vsem, ki bi podpirali naše sovražnike. Dosedaj so nemški in naši podmorski čolni vsako nepristransko in sovražno ladjo, le bojnih ladij ne, najprej pozvali, da se ustavi in da moštvo v stopi v rešilne čolne. Še le potem so ladjo potopili. A sovražniki, posebno Angleži, so naše mornarje varali. Ko so se ustavili in so se jim naši čolni približevali, so začeli naenkrat iz (navadno skritih) topov na naše streljati, ali pa so se zagnali v naše čolne, da so jih potopili. Zlorabljali so tudi barve in zastave nepristranskih držav. Nemčija in mi smo za to sedaj naznanili vsem nepristranskim državam pot in dan, po kateri in kedar naj vozijo njihove ladje in kar se ne bo po tem ravnilo, bo potopljeno. Na sovražne ladje pa se sploh ne bo ozir jemalo. To je poostren podmorski boj.

Amerika se je sedaj prva uprla našim odredbam na morju, s katerimi hočemo svojim podmorskim čolnom zagotoviti varnost in sovražnikom zabraniti dovoz vojnega gradiva in živil. Pretrgala je vse zveze z Nemčijo. Z nami, z Avstrijo, še dosedaj vzdržuje zveze. Naš novi poslanik v Ameriki, grof Tarnowski, še je dne 3. februarja izročil državnemu tajniku Lansingu svoja poverljiva pisma. Nemškemu poslaniku grofu Bernstorffu pa je isti dan izročila ameriška vlada njegove potne liste, to se pravi, ga pozvala, da odpotuje. Obenem je ameriška vlada svojega poslanika v Berlinu, Gerarda, odpoklicala ter mu naročila, da oskrbi tudi ameriškim podanikom v Nemčiji potne liste.

Predsednik Wilson nikomur ni povedal, kaj da misli ukreniti, ko je dobil nemško in našo napoved o poostrenem podmorskem boju. Še le ko je dal zapreti vrhove v arzenale, osigural tajnost o gibanju ameriškega brodograditelja, odredil strogo nadzorstvo nad nemškimi brodovi.

kimi parniki, ki so se že začetkom vojske zatekli v ameriška pristanišča in vse potrebno ukrenili, da se ohrani javni red in preprečijo nemiri, še le tedaj je naznanil, da Amerika prekine z Nemčijo vse zveze.

Vojske še Amerika Nemčiji ni napovedala. Bržčas je tudi tako dolgo ne bo, dokler ne bo potopljena prva ameriška ladja v poostrenem podmorskem boju. Z največjo napetostjo pričakujemo sedaj vesti, kaj bodo storile druge nepristranske države, ali bodo sledile ameriški zgledu ali ne. O tem več na drugem mestu.

Pred cesarjem Karlom I. in cesarico Cito.

V sredo popoldne, dne 31. januarja, je bil za štajerske Slovence velepomemben dan. Veličanstvo nas presviti cesar Karel I. in cesarica Cita sta sprejela v avdienco tudi štajerski deželni odbor, da izrazi kot zastopnik štajerskega prebivalstva udanost in zvestobo ljudstva svojemu preljubljenemu vladarju. Odposlanstvo je vodil Edmund grof Attems kot deželni glavar; udeležili so se ga odborniki Franc grof Attems, pl. Feyrer, Stallner, Hoffmann-Wellenholz, Hagenhofer, dr. pl. Kaan in slovenski zastopnik dr. Karel Verstovšek.

Odposlanstvo je sprejel v veliki dvorani najprvo najvišji komornik grof Lanckoronski, ki je dovedel zastopnike v dvorano tajnih svetnikov. Pred vrati, ki so peljali v sprejemno dvorano, je stala špalir ob obeh straneh avstrijska in ogrska telesna garda. Veličanstvo. Skozi ta špalir so vstopili v dvorano; Veličanstvo cesar Karel in cesarica Cita stojita sredi dvorane drug poleg drugega.

Deželni glavar nagovori vladarja.

Ko se prikloni odposlanstvo in postavi v kolobar, nagovori deželni glavar Veličanstvi v nemškem jeziku:

Vaši Veličanstvi! V najglobljejši spoštljivosti

se približuje deželni odbor štajerski stopnicam Najvišjega prestola, da se najspoštljivše pokloni Vašima Veličanstvoma v imenu vojvodine Štajerske.

Prebivalci te dežele, ki se nahaja že več kakor šest sto let pod modro vladno knezov iz vladarske hiše Habsburžanov in Habsburg-Lotrčinžanov, so ostali vsikdar zvesti svojim Najvišjim deželnim gospodom, in so bili vsikdar pripravljeni, zastaviti imetje in kri za svoje kneze in za svojo domovino.

Skozi stoletja podedovana zvestoba in udanost do ljubljenega cesarske hiše napolnjuje srca Štajercev in tem čutilom daje resničen izraz naše odposlanstvo, ako izrazi Vašima Veličanstvoma zaobljubo najtesnejše pripadnosti, najprisrčnejše zvestobe, in najspoštljivše udanosti ter izreka pripravljenost zastaviti za Vaši Veličanstvi in za državo vso silo in vse svoje moči sedaj in vselej, da tudi v težkih časih ne obupa, marveč zastavi vse ter pripomaga izvojevati pravični stvari slavno zmago, da bi bil pod Vašega Veličanstva modrim vodstvom zasiguran državni trajen mir ter nov in najkrepkejši razvoj.

Vaši Veličanstvi prosimo kar najspoštljivše za milostivo naklonjenost za našo zeleno Štajersko.

Bog ohrani, Bog obvari, Bog blagoslovi Vaši Veličanstvi, vso cesarsko hišo in drago domovino.

Cesar odgovori nemški in slovenski.

„Iz celega srca se zahvaljujem cesarici in jaz za udanost, ki nama jo je izrazil štajerski deželni odbor v imenu vojvodine Štajerske in njenega prebivalstva. Zvesta udanost do mene in moje hiše, ki ste mi nanovo obljubili, je doživela v sedanjih vojski najslajnejše potrdilo. Z veseljem in ponosom sem gledal hrabrost in žilavo vstrajnost Štajercev na različnih frontah in s hvaležnim priznanjem se spominjam požrtvovalnosti, s katero je doma ostalo prebivalstvo prenašalo težave in pomankanja v tej dolgi vojski.“

Jaz in cesarica sva se vedno posebno rada pomudila v zeleni vojvodini. Ponesite Štajercem najino

LISTEK.

K 11 svečanu.

Ni mogoče popisati, kako milo je za vselej pri srcu vsakomur, ki je klečal kdaj tam, kjer leta 1858 Bernardika Subirusova, pred skalo masabijsko. — Devetinpetdeset let je letos od tistih blaženih dogodkov in prizorov, ko je Gospa nebes in zemlje 18krat stopila v Lurdu na našo grešno zemljo. Kako velik, neizrekljivo spodbuden je pomen teh prikazovanj! Na nekega že ranjkega gospoda župnika je napravilo čitanje in premišljevanje lurskih dogodkov tolik utis, da sem ga slišal, ne vem kolikokrat, povdarjati in se čuditi, da ljudstvo teh prikazni bolj ne premišljuje. Ni si mogel drugače, kot da je dal odduška tej znotranji gibanosti s tem, da je že na stare dni s krepko voljo na lepem griču pozidal premilo cerkvico — Mariji lurski v čast. Marijina podoba naj bi bila v duplini lepo razsvetljena, kakor je bila ona sama v lurski duplini oblita z žarom z nadnaravnega sveta. Mnogi čitatelji hitro uganejo, katera je tista cerkvica in kdo je bil dotični goreč Marijin duhovnik. — Tudi neka druga mila lurska cerkvica je že poprej vzrasla ob Savinji iz tal in tik pred vojsko pa prekrasen „slovenski Lurd“ ob Savi.

Kdorkoli si bil kdaj v Lurdu, povej mi, ali ti ne uhaajo tudi zdaj med vojno misli in hrepenenja zopet in zopet v tisti prebleženi pirenejski kraj, ki je, kakor bi se bil košček nebes spustil doli na zemljo. Ali ne premišlujete romarji lurski, kako je pač

neki zdaj med vojno tamkaj, kamor je čudovito lepa nebeška Gospa po Bernardiki dovolila hoditi gospej Miletovi in Tončki, mladenki iz družbe Marijinih otrok: Da, „smete hoditi s teboj onedve in drugi. Želim videti tukaj veliko ljudi.“ — In res, hodilo jih je tjakaj veliko, veliko. In čudeži Jezusovih dni so se vsa desetletja ponavljali. Pa, kakor zastopniki ljudstva Jezusovih čudežev niso pripoznavali, tako se je godilo tudi zdaj Materi. . . . Odkar je vojska, pa nisem nikjer nič več čital, kako je sedaj v Lurdu. Ali pišejo o tem kaj francoski nabožni listi?

Cemu obuja „Slovenski Gospodar“ spomine na lurske dogodke? Zato ker ponižno upa, da bo nebeško mili Gospej gotovo ljubo in drago, da spomin na njena prikazanja 30.000erim svojim vernim naročnikom oživi, a čitatelje pa menda 100.000ere ljubeznivo opomni, čemu je nebes in zemlje Vladevica prihajala med svoje otroke in kaj je želela od njih.

Svoje dni je „Slovenski Gospodar“ prinašal lepe cerkvene priloge — še zdaj zanimive. Ne bo odveč, če tudi sedanjim svojim čitateljem sredi političnih vesti kaj duhovnega pove.

Užaljena so gledala nebesa na grešno zemljo, prežaljena je zrla Pribežališče grešnikov, Zdravje

* Tabela Marijinih prikazovanj sem našel pred lursko duplino v frančiškanski cerkvi v Gradcu: a najdem jo tudi v „Glasniku najsv. Sre“ leta 1915, 3. šte. To tabelo bi kaj primerno povsod, kjer imajo lurske kapele, razločno lepo napisali na polu papirja in jo obesili v okvirju na steno. Vredna je nebeška Gospa, da poznamo zgodovino njenih prikazovanj in besed.

bolnikov. Tolažnica žalostnih, Pomoč kristjanov, kako rod človeški, bolj ko se odtuja Bogu, bolj drvi v lastno pogubo večno in časno. Rešit ljudi, pomagat trpinom stopi sama med nje v deželi, kjer je dušna beda največja. Belo je oblečena, k molitvi so sklenjene njene deviško svete roke, rožni venec ima v njih. — Kaj se učiš, ljubi narod slovenski, ljudstvo Marijino, že iz te prikazni same? Če nismo dosti domeli opomina Materinega, ali ga v svoji lahkomisljenosti ne zadosti vpoštevati prej, ko so še bila leta sreče, miru in blagostanja, slušajmo ga v otroško nežni pokorščini vsaj zdaj vsi, vsi!

Otroci, mladeniči, mladenke, kaj pomeni bela obleka, kaj snežnobeli pajčolan? Kak pomen ima modri pas? Kaj znači, da se Brezmadežna tako dopadljivo ozira na zgoraj imenovano Tončko? In kaj rožni venec, ki se ji premika jagoda za jagodo v njenih svetlih prstih med molitvijo Bernardikino? — Ko je bilo med križarskimi vojskami versko-nravno življenje tolikanj propadlo, prišla je Marija in naučila sv. Dominika rožni venec. Današnje dni božja Mati zopet prihaja s presv. rožnim vencem. Kdor hoče umeti, lahko ume. Sv. rožni venec naj zdaj postane brevir krščanskega in vsega Marijinega slovenskega ljudstva. Vsakdo bodi sam goreč molilec pa vnet apostol rožnega venca, kakor so dolgo dobo let vsako leto opominjali in prosili Leon XIII.

Bilo je na prvo postno nedeljo, 21. svečanu, ob prvem jutranjem svitu, ko se nebeška Gospa že šestič prikaže. Stojčica na rožnem grmu na skali se nje no oko ozre širom po zemlji. Potem obrne svoje preljubeznive, z žalostjo zalite oči na pred seboj bledečo deklico, ki jo prestrašeno vpraša: „Kaj Vam je, kaj